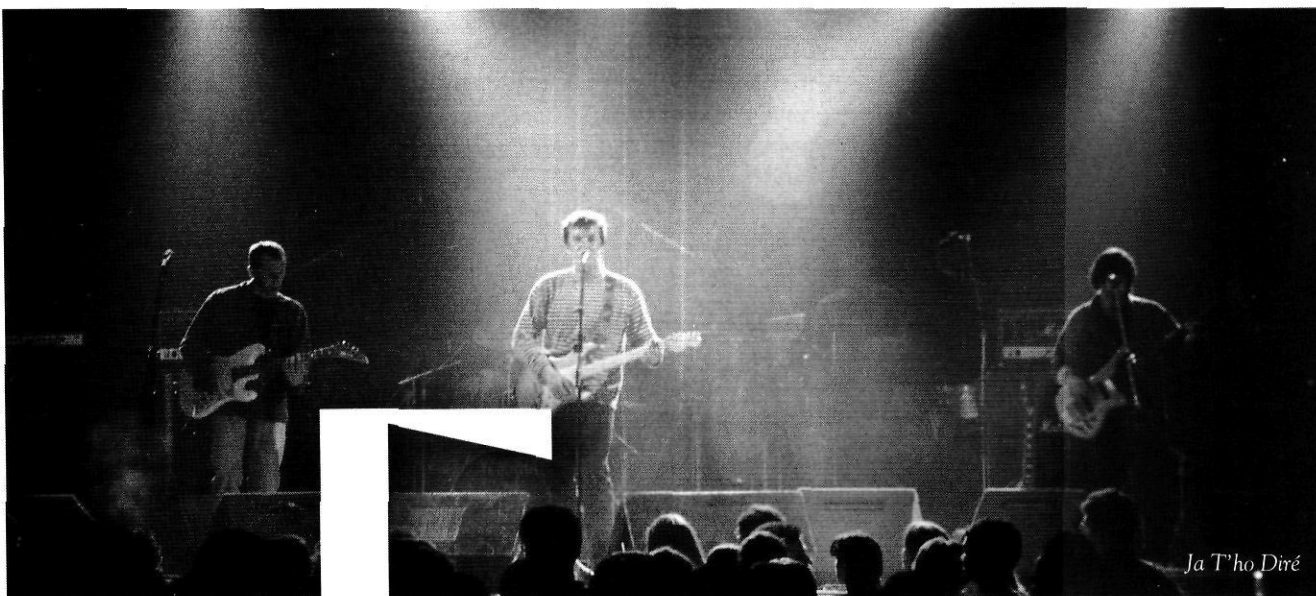

treball de redacció

TXUS SATORIO (GIF)

Sopa de Cabra

El rock, el pop i totes les seves derivacions i conseqüències diverses –el que aquí definim, eufemísticament, com «música popular contemporània»– ha viscut en els últims deu anys un creixement gairebé sense precedents a les comarques gironines, en bona part gràcies al boom generalitzat de l'anomenat rock català, al qual la *reserva espiritual* gironina –perquè és així com ens veuen des de la metròpoli, amb una barreja de paternalisme i eterna curiositat– va donar alguns dels seus millors grups: només cal recordar que els gironins Sopa de Cabra i els empordanesos Sangtraït van ser dos dels quatre *grans del Sant Jordi*, en un cartell històric que van completar uns osonencs (Sau) i uns tarragonins (de Constantí, que consti; Els Pets, evidentment).

Aquell referencial concert del Palau Sant Jordi (1991), que va suposar el punt més alt i el principi de la fi del moviment –almenys tal com es va

Música popular contemporània a Girona i comarques [1988-1998]

Text:
XAVIER CASTILLÓN

Fotos:
TXUS SARTORIO (GIF)
JAUME RIBERA
MARTÍ ARTALEJO
TERESA POU
ARXIU GRÀFIC D'EL PUNT

voler vendre institucionalment a les masses–, va demostrar també una altra cosa: el nou rock en català havia nascut a comarques, fora de Barcelona, i tenia una de les seves principals bases d'operacions a les comarques de Girona.

I com vam arribar a aquest punt? És difícil de dir, perquè no es pot afirmar que hi hagués una gran tradició de grups de rock –o de pop, o del que sigui– en aquesta banda de l'Univers conegut: durant els anys 60 sí va haver-hi un notable moviment *ye-ye*, amb una sèrie de grups que van poder gaudir dels seus reglamentaris quinze minuts de glòria, però tindran molta més cura d'aquest apartat prehistòric Fredi Faure i Joan Mitja, dos dels seus protagonistes directes, que en aquests moments estan compilant material per a un estudi força ambiciós sobre la música pop a les comarques de Girona durant els anys 60. Tal com recorda Faure, el pas de les sessions matinals al Teatre Municipal a la popularització de les boîtes i la música de ball negra a principi dels 70 va provocar la precipitada fi d'aquella incipient escena musical gironina de la dècada prodigiosa.

La veritat és que els anys 70 no van ser gaire esplèndids: l'únic nom que es recorda habitualment és el d'Atila, banda de rock progressiu que va tenir una notable incidència en el mercat estatal de l'època, tot i que, com a la majoria dels seus contemporanis, ara pràcticament només se la cita quan l'excés d'erudició ho demana. Els discos d'Atila només serveixen actualment per especular amb ells en el mercat del col·leccionisme discogràfic, ja que es paguen grans quantitats per còpies en bon estat dels seus elapés.

I des d'Atila i el rock progressiu de la primera meitat dels 70 fem un altre salt en el temps, i anem a parar a l'inici dels 80, on ens espera Rockson, una autèntica curiositat, perquè això eren exactament els pocs grups gironins que, en aquella època, aconseguien superar la barrera psicològica i comercial de la província. Els empordanesos Rockson, contemporanis de l'època d'esplendor del *heavy-metal*, van aconseguir publicar un minielapé de quatre temes –*Herederos del rock* (Picap, 1984)–, que els va portar, ni més ni menys, a *Tocata*, aquell infame i memorable programa de Televisió Espanyola, que en el seu moment era una de les grans vies promocionals per a qualsevol grup amb aspiracions. Entre els components de Rockson hi havia el bateria Martín Rodríguez –després amb Sangtraït– i el vocalista Joan Cardoner –més tard guitarra amb Terratrèmol, i ara a punt de treure al mercat el seu primer àlbum en solitari–. Rockson no va ser, evidentment, l'únic grup que va funcionar a la demarcació de Girona fins a l'entrada en joc de Sopa de Cabra –grup creat oficialment el 1986–, Sangtraït –1982– o Kitsch –1985–, però el seu *Herederos del rock* representa un dels pocs –l'únic?– testimonis discogràfics d'una època decididament estranya.

De primer, Sopa

En la segona meitat dels anys 80 comença a haver-hi força moviment a Girona, concentrat com ja és habitual en el Barri Vell i, especialment, en els bars del mitificat carrer Nou del Teatre, rebatejat per a l'ocasió amb el molt evident

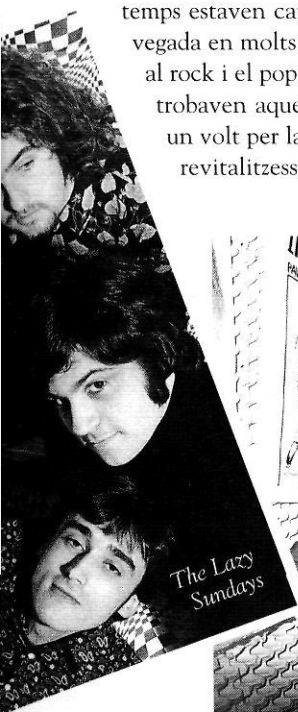
nom de *Carrer dels Torrats*. Per aquell petit però molt ben aprofitat espai es mouen alguns dels músics que més tard formarien grups com ara Sopa de Cabra, Sui Generis i Umpah-Pah. El seu comú denominador és la passió per una forma bastant ortodoxa d'entendre el rock, seguint uns paràmetres bàsicament recuperats de la dècada dels 70: *hard-rock*, *reggae* i rock d'autor a la manera tradicional. Noms com Led Zeppelin, Bob Marley o Van Morrison –simplificant molt el marc d'influències més evidents– tenen un pes notable en les noves generacions de músics gi-

ronins, que no viuen d'esquenes a tot el que està passant en aquell moment a les capitals tradicionals del rock –Londres i Nova York, i alguns satèl·lits eventuals com ho era en aquell moment Manchester–, però que, majoritàriament, prefereixen mirar una mica més enllà en el temps per definir la seva identitat. Un factor a tenir en compte és la mateixa naturalesa de Girona com una ciutat petita que encara no ha perdut el contacte amb una natura molt propera. Això provoca que la *moguda* gironina hagi estat sempre estèticament i ideològicament bastant *hippy*, i que moviments de caire molt més urbà com el *punk* hagin passat gairebé desapercebuts a la ciutat dels quatre rius. Evidentment, aquí també s'hi barregen elements socioeconòmics: en una societat com la gironina hauria estat bastant surrealista l'aparició d'un grup com –un exemple extrem– La Banda Traperera del Río, perquè això no és Cornellà de Llobregat, ni entre nosaltres és emblemàtica la figura del *curriqui de barri*.

Grups com Copacabana, Sleeping Band, Ninyin's Mine Workers Union Band o Mami Oplins Band preparaven en aquell moment el terreny per tot el que vindria després. I el que vindria després seria l'aparició en escena, en un marge de temps bastant reduït, de Sopa de Cabra, Sui Generis i Umpah-Pah, trinitat bàsica del rock gironí en el pas dels 80 als 90. Batejats amb el títol d'un disc dels Rolling Stones i

amb una formació idèntica a la de Jagger i cia. —dues guitarreres, baix, bateria i cantant solista—, Sopa de Cabra representaven l'aposta pel rock dur-sense-passar-se, amb algunes connexions *pop-rockeres*, que al final han estat predominants en la seva fórmula i bàsiques en el seu èxit. Sui Generis eren —ja que, pel que sembla, ja no són— els més ortodoxos i despullats de tot artifici en la seva interpretació del *rock'n'roll*. I Umpah-Pah va apostar per una barreja entre tradició i modernitat —en bona part afavorida pels diferents corrents que hi havia en el si del grup—, que va donar fruits excel·lents durant una bona temporada. Aquests grups i altres que no van tenir tanta sort com ells van començar a difondre el seu producte per la via de les maquetes, algunes de les quals van constituir petits èxits de vendes a nivell local i són actualment peces de col·leccionista bastant buscades pels *fans*. Pràcticament sense infraestructures al seu abast —i en aquest terreny hem millorat una mica, però tampoc no tant—, aquells grups van haver de crear-se les seves pròpies vies alternatives de difusió, fins que companyies discogràfiques barcelonines com ara Salseta Discos i Picap van veure que els temps estaven canviant acceleradament i que, per primera vegada en molts anys, hi havia possibilitats comercials per al rock i el pop cantats en català. I ja que a Barcelona no trobaven aquest tipus de productes, se'n van anar a fer un volt per la perifèria, a la recerca de nous talents que revitalitzessin l'escena.

Senyors de les pedres vs. *punkies*

Mentre a Girona passava tot això, en altres comarques s'estaven creant nous fronts, originàriament petits, però amb molta força reservada a punt d'esclatar en qualsevol moment. Des de la Jonquera, un grup d'amics i companys de feina a les duanes de la frontera van provar sort en un terreny gairebé inèdit en llengua catalana: el *heavy-metal*. Sangtraït van apostar per una visió força tradicional del gènere, sobretot pel que fa a l'ús i abús de la imatgeria de capa, espasa i brui-xeria. El més curiós de tot plegat és que el vocalista originari de Sangtraït passaria a ser-ho més tard d'Àspid, banda capda-

vantera de les noves tendències *metàl·liques* a les comarques gironines. En tot cas, Sangtraït ha creat escola a l'Alt Empordà, on tradicionalment sempre han sorgit molts grups amb plantejaments heretats del *hard rock* clàssic i que, en general, s'han mantingut bastant al marge del que passava més enllà dels Pirineus, amb alguna destacable excepció com ara els desapareguts Bocagrocs, de Darnius.

Per contra, on sempre han tingut la parabòlica molt ben connectada i orientada és a Banyoles i els seus voltants. En aquest sentit, el grup més exemplar de la zona sempre ha estat Kitsch, una activa unitat creativa creada a mitjan anys 80 a partir de la confluència de músics provinents de grups com ara Dandies i Stornut. *Punkies* de prime-

ra generació —i molt orgullosos de ser-ho en esperit; encara ara—, Kitsch ha anat evolucionant entre el *postpunk* britànic i algunes aproximacions al *hardcore* i al *crossover*, gaudint gairebé sempre del vistiplau de la crítica —que sempre els ha situat al marge del rock català, identificat molt sovint com un subgènere del pop-rock més estandaritzat— i, com passa massa sovint

en aquests casos, patint també l'oblit de les grans audiències. En una espècie de vinculació instintiva, Kitsch ha connectat perfectament amb el nou duo local Fang, amb el qual ha establert una política molt profitosa de col·laboracions bidireccionals.

Potser per ser, a més a més, una de les capitals gironines del moviment *squatter*, Banyoles ha estat també terreny abonat per a propostes musicals molt dures: els mitificats H.H.H., banda *hardcore* reconeguda en els circuits alternatius de tot Europa, o Pulmons Negres, grup de *trash-core* —o *nicotinic-core*, segons la seva pròpia definició— especialista en la destrossa de pavellons auditius. Tots dos grups es mantenen actualment en una hibernació aparentment definitiva.

La Bisbal's burning

El quart front de l'escena gironina –sense cap ordre pre-terminat ni valoratiu– és el Baix Empordà i, més concretament, la Bisbal d'Empordà. Al voltant de La Tabacalera –un emblemàtic local actualment desaparegut pels típics problemes amb els veïns i les no menys típiques maniobres electoralistes– va néixer una *moguda* local bastant activa, representada per l'associació La Lluna Negra i per grups com Komando Moriles, Pixamandúrries o La Família Manson, tots ells de clara orientació *post-77*. A la Bisbal també té la seva seu la productora GAR, que, a més d'organitzar concerts i assumir el *management* de grups com The Wonderful Baby Dolls, s'està introduint ara mateix en el negoci de la venda de música a través d'Internet. La Bisbal té actualment un bon complement a Palafrugell, on s'organitzen amb força regularitat alguns dels millors concerts de *punk-rock* de la demarcació. Només és qüestió de fer un volt de tant en tant per Els Ametllers.

Ara som (més o menys) aquí

Tornem a Girona ciutat per comprovar que, del *boom* del rock català i de les seves conseqüències ulteriors, hi ha hagut grups que se n'han sortit amb més o menys fortuna, i altres que han abandonat, cansats de lluitar contra les adversitats internes i externes.

El millor exemple de la primera opció ha estat Sopa de Cabra, grup que va començar amb una independent barcelonina (Salseta), on va aconseguir amb el directe Ben endins el rècord de venda de discos encara no superat a hores d'ara per cap altre grup del moviment; va donar el salt a una mul-

La Sopa s'ha adaptat perfectament a les circumstàncies, cosa que no poden dir –i és realment una llàstima– els seus veïns Umpah-Pah. Els autors de *La catximba* van seguir una trajectòria bastant idèntica a la de Quintana i companyia: de Salseta van passar a RCA –de fet, un segell germà d'Ariola–, i d'aquí... al no-res, després de cinc discos molt interessants que, tot i el seu indubtable potencial comercial –insistim: si aquest fos un país com Déu mana–, no van aconseguir conso-

tinacional (Ariola) per constatar que, ni en castellà ni en català, aconsegueix trencar el malefici dels grups catalans més enllà de l'Ebre; i va tornar finalment a una independent gironina (Global), després d'haver creat la seva pròpia empresa de *management*, RGB, que és avui en dia una de les més actives del país.

lidar la seva situació més enllà del restringit mercat català, tot i haver rebut el premi Ondas al millor grup revelació.

Però la història continua i els fronts es diversifiquen: a les comarques gironines hi ha actualment una activa escena *techno*, que té els seus propis temples reconeguts a tot Europa –La Sala del Cel– i valors transfronterers com An Der Beat; tenim una revista musical autòctona, *Individu Ocult*, que des de Banyoles també està portant a terme una notable activitat com a promotora de concerts; tenim una Fira del Disc de Col·leccionisme de Girona, que aquest any arriba a la seva sisena edició amb una envejable salut; tenim un parell de segells discogràfics com Global i Moby Disk

que, a diferents nivells, estan realitzant una molt bona feina; i sobretot tenim una ingent quantitat de nous grups que asseguren el relleu generacional i que estan demostrant amb fets que hi ha voluntat de fer coses noves i, sobretot, de fer-les bé.

Xavier Castellón

Els protagonistes, els seus discos

(1988-1998)

A-17: Grup liderat pel guitarrista Miquel Sala. *Traditional pop-rock*, ni més ni menys, *Miquel Sala i A-17* (Global, 1996).

An Der Beat: El projecte unipersonal del palafrugellenc David Nicolau. El seu àlbum de debut ha estat considerat un dels millors discos estatals de l'any passat. A la nit *techno* de l'últim festival BAM va compartir cartell amb Primal Scream. *Recicla-ho* (Minifunk, 1997).

Apus: De l'escola banyolina, en la producció del seu primer disc hi va col·laborar Lluís Costabella, de Kitsch. *Mesclant el temps* (Global, 1997).

Arkanus: *Heavies* de Sant Feliu de Guíxols, van publicar un elapè el 1991. Desapareguts en combat.

Àspid: De la Garrotxa -Àspid Records era, fins fa poc, l'única botiga de discos de Castellfollit de la Roca-, són una banda prou reconeguda en els circuits *metàl·lics* de l'Estat espanyol. *Oscura reflexión* (Justine, 1989), *Maqueta 1991* (1991, autoproduïda), *Imágenes de dolor* (SMD-Hard Vinyl, 1994), *Energía interior* (SMD-Hard Vinyl, 1996).

Barri Baix: Banda saltenca que, amb una bona promoció, podria anar força lluny en aquest negoci. De moment, no ha estat així. *Pork-no* (On The Rocks, 1994), *Lonx Suite* (Betibú, 1997). També van publicar un single amb una versió de *Sympathy for the devil* i dos temes propis, en edició limitada per a la II Fira del Disc de Col·leccionista de Girona (1994).

Bit-Shadow: Músics de tota la vida i apassionats dels Shadows. *Dits sagnants* (Global, 1998).

Blues de Rostoll: La gran esperança blanca del *blues* gironí va canviar diverses vegades de formació abans de desaparèixer i donar pas a projectes com The Silhouettes. *Blues d'aquí i d'allà* (Global, 1995), *Música en viu a L'Àngel Blau. Volum 1* (L'Àngel Blau, 1996).

Caca de Vaca: L'herència *sixties* gironina, servida per uns antics combatents ja en la reserva. *Rock i roll. Volum 1* (1997, autoproduït).

La Cara Oculta: El duo blanenc format per Carlos Izaga i Suli Campos va publicar *Volaré* (Picap, 1994). Izaga va provar sort després com a cantant solista: *No empujes* (Horus, 1996).

Cardoner: Històric rocker empordanès -excomponent de Rockson i Terratrèmol-, Joan Cardoner es presenta en solitari com el primer *guitar hero* català. *Instint animal* (Picap, 1998).

Dj Borr-X & Dj Cumpli: Molt joves i amb ganes de legitimar la *màkina* com un gènere amb cara i ulls. *In time* (Max Music, 1998; maxi).

Contraseña: *Rockabilles* gironins de poca fortuna. *Prefiero la noche* (Utopía Batusi, 1988).

Crit de Boc: De Girona i amb una trajectòria irregular. *Perseveren. En viu a Mariscal* (Dindi, 1995), 369 (Dindi, 1997) i *XX-XXI* (Dindi, 1998; maxi).

Dígit Arts: De Figueres.

Fa molt de temps que estan inactius i que anuncien que, el dia menys pensat, tornaran a la vida... creativa. *La festa dels estels* (Max Music, 1992; single), *El sentit de la raó* (Urantia, 1994).

La Família Manson:

Trio ramonià de la Bisbal. Tenen un únic epè: *Fun* (No Tomorrow, 1995).

Fang: La Mariona i en Jaume formen una de les millors unitats creatives sorgides en molt de temps a les

comarques gironines. Se'n parla, molt i bé, aquí i a fora. *My weakpoint* (Moby Disk, 1997). Nou disc en preparació.

Fax 3: Grup pioner del *techno* gironí, liderat pel desaparegut Mate Comas. *Kosmik machine* (1994) i un parell de maxisingles.

Fes-te Fotre: De Calonge, tenen un disc publicat: *Fes-te Fotre* (Discmedi, 1998).

David Fussió: Discoquei de la Sala del Cel, s'ha autoproduït la seva primera gravació. *22/03/1951* (Al·leluia, 1997; maxi).

Geronación: Parlar de *hip-hop* a Girona és parlar de Geronación. En la segona preferent de l'escena estatal, a punt de saltar a primera. *Guerrilla mc's* (Avoid Records, 1997; maxi).

Glaucs: De Begur i Torroella, han provocat passions incontrolades en el públic més jove. *Glaucs* (RCA, 1996) i *Simbènia* (Magna Music, 1998).

Umpah-Pah

H.H.H.: Històrica banda *hardcore* de Banyoles. *Sin identidad* (1986, maqueta autoproduïda), *Intellectual punks* (Dissonance Records, 1988; epé de 9 temes), *A por ellos* (Fobia, 1990), *Homo homini lupus* (Fobia, 1991; disc compartit amb Vitus Dance).

I-6: De Banyoles, van tenir els seus cinc minuts de glòria. *Se-gueix el joc* (Picap, 1991).

Ja T'ho Diré: Menorquins instal·lats a les comarques gironines, ja són com de la família. Bona gent, millors músics. *És blau es fester* (PDI, 1991), *Dos o tres* (Global, 1993), *Moviments salvatges* (Global, 1995), *Un ram de locura* (Global, 1997). Abans de venir havien gravat un disc compartit amb el grup Ferris (Digitals, 1990). Els fans poden completar la seva col·lecció amb les maquetes *Ja T'ho diré... y otras hierbas* (1991) i *Roquenvels...* (1991).

Judici Final: *Heavies* d'Hostalric. *El Gran Déu* (J.F. Produccions, 1997).

Kitsch: Si aquest fos un país normal, Costabella, Pairó i Grubleda no haurien de treballar en altres coses per mantenir la seva independència. Esplèndids. *Kitsch I* (Audiovisuals de Sarrià, 1990), *Kitsch II* (Audiovisuals de Sarrià, 1991), *Kitsch III. Directe* (Audiovisuals de Sarrià, 1992), *Kitsch IV* (Discmedi, 1995), *Kitsch V* (Global, 1996) i *Primer curs et d'iniciació al fracàs* (Sublim Records, 1998).

Komando Moriles: Una de les bandes més populars de les comarques gironines, amb base d'operacions a la Bisbal. *Ska frenètic. No retornable* (Tralla, 1994), *Recomendado por 28 de cada 27 fabricantes de lavadoras* (Tralla, 1997).

The Lazy Sundays: De Girona, amb cantant de Perpinyà (també component dels nord-catalans Voxmen). Podrien arribar força lluny, en unes condicions ambientals més favorables. *Pop psiquedèlic*, si s'ha de definir d'alguna manera. *The texture and the flavour* (Subterfuge, 1996). Tres singles previs amb material inèdit i un *maxi* amb remescles del seu tema *Raga* (Subterfuge, 1997).

Locura de amor: Prehistòrica formació empordanesa (de Roses). Van trigar deu anys a publicar el seu primer i únic disc. *Locura de amor* (Justine, 1988).

Lórien: *Heavies* de Sant Hilari Sacalm. *Somnis immortals* (Picap, 1997; *maxi*).

Lothar Shapiro: Un altre grup de Banyoles, amb un excomponent de Monochrome Set al micròfon. Segons tots els indicis, ja han plegat. *Neuro whip* (Por Caridad, 1996).

Moriarty: Abans Club Moriarty, aquests bisbalencs tenen dues maquetes i un disc a punt de veure la llum.

972: Pop massa estandaritzat, des de Lloret de Mar. *Tot és mentida* (Salseta, 1991) i una maqueta prèvia batejada com el grup.

Passion Fish: Entre Llagostera i Barcelona va sorgir aquest projecte de revisionisme *hardcore* i gran vitalitat. Van inaugurar el catàleg de Moby Disk Records. *No one escapes time* (Moby Disk, 1996), *Left to feel* (Moby Disk, 1998).

Pixamandúrries: De Casavells, *radikals* i amb intencions internacionalistes –tenien alguns temes en esperanto–. Provenients de Miok's, un dels seus components, Joan Artigas, controla ara l'activa productora GAR. *Quina vida!* (Picap, 1990) i la casset autoeditada *L'any dels gossos* (1994).

Psychoine: El bateria de Lazy Sundays, el solista de Barri Baix, l'exbaixista de Crit de Boc i un dels millors cantants de l'escena gironina, implicats en un projecte amb reminiscències dels clàssics –V.U., Doors– i plantejaments renovadors. *Excel·lents. Vanity* (Moby Disk, 1998).

Pulmons Negres: *Trashcore* des de Banyoles. Fa temps que no se'n sent a parlar. *Pulmons Negres* (CDR-Practik, 1994), *Víctima innocent* (CDR-Practik, 1996).

Adrià Puntí: Sí, hi ha (molta) vida després d'Umpah-Pah. L'acompanyen Lluís Costa, de Barri Baix, i Pere Martí-nez, excomponent de Blues de Rostoll. *Pepalallarga i...* (Picap, 1997).

Quercus: De Sant Feliu de Guíxols. Descansen en pau. *L'última havanera* (PDI, 1993).

Gerard Quintana (amb Jordi Batiste): Dues generacions del rock català unides en un homenatge a Bob Dylan. *Els miralls de Dylan* (Global, 1998).

The Real Van Gogh: Un altre projecte electrònic i unipersonal: el de Joan Malé, guitarra de Tilt! *The Real Van Gogh* (Moby Disk, 1998).

Rey Nicotina: Palamosins apassionats de les bones melodies *pop* i les guitarres contundents, sense passar-se. *Rey Nicotina* (Al·leluia, 1994), *Sueña y duerme azul* (Al·leluia, 1997). Prèviament havien gravat com a Colonos un *mini*lapé homònim (V.O. Records, 1990).

Rouse: Els mateixos (3) components d'H.H.H. (sigles d'Harina de Huesos Humanos), facturant *hardcore* melòdic en anglès. *Deep wound* (Rumble Records, 1992) i *It's funny* (Rumble Records, 1995).

Sangtraït: En els orígens d'aquesta història... Aquests il·lustres empordanesos han viscut millors temps, però aguanten. *Els senyors de les pedres* (Picap, 1988), *Terra de vents* (Picap, 1990), *L'últim segell* (Picap, 1991), *Sangtraït al Palau Sant Jordi* (Picap, 1992), *Contes i llegendes* (Picap, 1993), *Eclipsi* (Picap, 1995), *Noctambulus* (Picap, 1996).

Ja T'ho Diré

Carles Serra: Guitarrista empordanès, en la línia de Satriani o Malmsteen. El seu disc va ser produït per Quim Mandado, de Sangtraït. *Pyramid* (Picap, 1993).

Snorfy: Grup lloretenc de pop-rock. *Històries del drac Snorfy* (PDI, 1994).

Sopa de Cabra: Un cas únic de supervivència. Ni les discogràfiques ni els defensors de la pàtria han pogut aturar-los. *Sopa de Cabra* (Salseta, 1989), *La roda* (Salseta, 1990), *Ben endins* (Salseta, 1991), *Somnis de carrer, Girona 83-87* (Salseta, 1992), *Mundo infierno* (Ariola, 1993), *Al·lucinosis* (Ariola, 1994), *Sss...* (Ariola, 1996), *La nit dels anys* (Global, 1997). El 1988 van gravar una maqueta actualment molt buscada.

Speereth: De Celrà, la banda més combativa de l'escena gironina ha plegat quan estaven a un pas de professionalitzar-se, que és justament el que no volien. *Algo hay que quemar* (Fobia, 1994), *Conflict noise* (Potencial Hardcore, 1996).

Sui Generis: Banda històrica del rock'n'roll gironí, sense gaire fortuna comercial. S'han acomiadat prescindint de formalitats innecessàries. *Sui Generis* (Blau-Discmedi, 1989), *Això és més* (Urantia, 1992), *Sui Generis al Mariscal* (Picap, 1994), *Zelig* (Picap, 1996).

Terratrèmol: Rock sísmic, des de Banyoles. *El foc que tu demanes* (Picap, 1991), *Passió sota la pell* (Picap, 1992).

Tipuaixí: Radikals i divertits –no és incompatible–, estan a punt de publicar el seu primer disc, *Quanta llana*.

Umpah-Pah: Un dels grups amb un potencial comercial més clar de tot Catalunya desapareix d'un dia per l'altre. Això només passa aquí. *Raons de pes* (Salseta, 1991), *Bamboo Avenue* (Salseta, 1992), *Bordell*

(RCA, 1994), *Triquiñuelas al óleo* (RCA, 1994), *La columna de Simeón* (RCA, 1996). També van publicar un maxi –*Borinots*– amb la sintonia d'una sèrie televisiva. En els seus orígens van editar la maqueta *Tomahawk*.

The Wonderful Baby Dolls: *Where is the party?* (GAR-Karátula, 1998; maxi).

Zitzània: Eduard Canimas, notable creador, no acaba de trobar el seu lloc en aquest món estrany. Pel que sembla, Zitzània ja és història. *La peixera dels tòtils* (Global, 1997). La seva maqueta del 1993, *Orquídies i ortopèdies*, és considerada com una de les millors que s'han publicat mai a Girona.

Zoo-il·lògics: Uns altres de Banyoles, uns altres que ja no hi són. Coses que passen. *Tu rai* (Picap, 1992).

Zulo: De Figueres i assessorats per components de Sangtraït. *Agorafobia* (Karátula, 1997).

COMPILATORIS

El gran masturbador (1989). Compilatori de grups empordanesos –Dígit Arts, Locura de Amor i una sèrie d'il·lustres desconeguts– en homenatge a Dalí. Finançat per l'Ajuntament de Figueres i editat a través d'un subsegell de la companyia madrilenya Dro. Introbable.

Boomerock 1991 (Picap, 1991). Compilatori amb temes dels grups guardonats en el concurs de rock de la sala Boomerang: Chuck Birres Band, Triclíni, Club Moriarty, Jaque al Rey i En la Estacada. Problemes estranys van impedir que el disc arribés a les botigues.

Cinc anys de rock a Girona (Global, 1994). Un projecte finançat per Caixa de Girona, amb una selecció bastant representativa, realitzada pel periodista Xevi Planas. El lustre en qüestió prenia com a referent de partida l'edició del primer disc de Sopa de Cabra. Temes de Barri Baix, Dígit Arts, I-6, Ja T'ho Diré, Kitsch, Quercus, Sangtraït, Sopa de Cabra, Sui

Generis, Terratrèmol, Umpah-Pah, Xucu-Pà i Zoo-il·lògics.

Fum de Celtas (Tram, 1994).

Curiosa iniciativa garrot-xina que reivindicava, amb sana alegria, els cigarrets Celtas. Xucu-Pà i altres grups i solistes en la mateixa línia, en un projecte gairebé destinat als col·legues i amb un tiratge molt limitat.

Alter-Tour 96 (Individu Ocult, 1996), amb temes de Fang, Ego-Go, Dissonance i Lothar Shapiro.

Alter-Tour 97 (Individu Ocult, 1997), amb temes de Nioro-du-Shael, Tipuaixí, Atzucac, La Fel·lació de Cupido, Fang, Psychoine, AB-Side, De-

cadència, Without, Lemon Crush, The Lazy Sundays, Barri Baix, Komando Moriles, Passion Fish, La Família Manson i Kitsch. Ja en preparació l'*Alter-Tour* 1998.

Alter-Tour 98 (Individu Ocult, 1998), amb temes de Psychoine, Petit Fours, Not Lasting, Novo, Romodance, Opium Flowers, Dj Venom, Gerard Quintana/AB Side, Rinôcérose, B-Violet, Afraid To Speak In Public, An Der Beat i Gerona-ción.

La Muga remuga (Ariadna Records, 1998), amb temes de La Garota d'Empordà, En Voz Alta, The Hookers, Thenatos, Without, Decadència del Estigma, Remedy, Zenit i Kwakintl.

Xavier Castillón

[Llistat tancat el 26 de maig de 1998]